

SIKKERHEDSDATABLAD

Aspen 4

Sikkerhedsdatabladet er i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) 2015/830 af 28. maj 2015 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH)

PUNKT 1: Identifikation af stoffet / blandingen og af selskabet / virksomheden

Udgivet dato	11.07.2018
Revisionsdato	09.07.2018

1.1. Produktidentifikator

Kemikaliets navn	Aspen 4
Udvidet SDS med indarbejdet ES	Ja
Kommentarer til udvidet SDS med indarbejdet ES	Relevant information fra komponentes eksponeringsscenarier er indarbejdet i afsnit 4 - 13 i dette sikkerhedsdatablad.

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse af stoffet eller præparatet	Brændstof.
Relevante identificerede anvendelser	SU0-2 Andre aktiviteter i forbindelse med fremstilling og tjenesteydelser SU1 Landbrug, skovbrug, fiskeri SU19 Bygge- og anlægsarbejde SU21 Forbrugermæssige anvendelser: Private husholdninger (= den almindelige offentlighed = forbrugere) SU22 Faglige anvendelser: Det offentlige område (administration, uddannelse, forlystelser, tjenesteydelser, håndværkere) PC13 Brændstoffer PROC16 Anvendelse af materialer som brændstofkilder. Begrænset eksponering for uforbrændt produkt må forventes. AC03 Maskineri og tilhørende mekanisk materiel
Kemikaliet kan anvendes af den almindelige befolkning	Ja

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Producent

Firmanavn	Lantmännen Aspen AB
Postadresse	Iberovägen 2
Postnr.	SE-438 54
Poststed	Hindås

Land	Sverige
Telefon	80 88 93 40
E-mail	aspensds@lantmannen.com
Web-adresse	http://www.aspenfuels.com/

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon	Telefon: 112 Beskrivelse: SOS
	Telefon: (+45) 82 12 12 12 Beskrivelse: Giftlinjen

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1
	Asp. tox. 1
	Skin Irrit. 2
	STOT SE 3
	Aquatic Chronic 4
	H224
	H304
	H315
	H336
	H413

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Signalord	Fare
Faresætninger	H224 Yderst brandfarlig væske og damp. H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene. H315 Forårsager hudirritation. H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed. H413 Kan forårsage langvarige skadelige virkninger for vandlevende organismer.
Sikkerhedssætninger	P102 Opbevares utilgængeligt for børn. P210 Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. P260 Indånd ikke pulver / røg / gas / tåge / damp / spray.

	P262 Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj. P301+P310 I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge. P331 Fremkald IKKE opkastning. P501 Indholdet / beholderen bortskaffes i Godkendt deponeringssted i en uforseglet container.
Følbare advarsler	Ja
Børnesikrede lukninger	Ja

2.3. Andre farer

Sundhedsmæssige virkninger	Kan forårsage kvalme, hovedpine, svimmelhed og forgiftning. Narcose i høje koncentrationer. I høje koncentrationer kan dampe irritere luftvejene og medføre halsirritation og hoste. Langvarig hudkontakt kan medføre rødme, irritation og tør hud.
Andre farer	Dampe er tungere end luft og vil derfor brede sig langs gulvet og i bunden af beholdere. Dampe kan antændes af en gnist, en varm flade eller en glød.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikation	Klassificering	Indhold
Alkylat	CAS-nr.: 68527-27-5, 664741-64-6 REACH reg nr.: 01-2119471477-29-xxxx, 01-2119485026-38-xxxx	Flam. Liq. 1; H224 Asp. tox. 1; H304 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336 Aquatic Chronic 2; H411	80 - 95 %
Isomerat	CAS-nr.: 64741-70-4 REACH reg nr.: 01-2119480399-24	Flam. Liq. 1; H224 Asp. tox. 1; H304 Aquatic Chronic 2; H411 Skin Irrit. 2; H315 STOT SE 3; H336	5 - 15 %
n-Butan	CAS-nr.: 106-97-8 REACH reg nr.: 01-211947469 1-31	Flam. Gas 1; H220 Press. Gas; H280	0 - 4 %
Isopentan	CAS-nr.: 78-78-4 REACH reg nr.: 01-2119475602-38-0004	Flam. Liq. 1; H224 Asp. tox. 1; H304 STOT SE 1; H336 Aquatic Chronic 2; H411	< 2.5 %
Bemærkning, komponent	Benzen < 0,1% n-hexan <3%. Ingrediensernes miljøklassificering understøttes ikke af test på blandingen.		

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt	Ved brand og eksplosion: Søg straks ud af farezonen og hold uvedkommende borte. Sårede personer skal straks bringes ud af farezonen. Vær opmærksom på faren for chok hos tilsyneladende ikke-tilskadekomne personer. Ved vejtrækningsbesvær: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vedkommende hviler i en stilling, som letter vejtrækningen.
----------	--

Indånding	Frisk luft og hvile. Søg læge ved vedvarende gener.
Hudkontakt	Fjern straks forurenede tøj og vask huden med vand og sæbe.
Øjenkontakt	Skyl straks med vand i flere minutter. Kontaktlinser fjernes, før skylning påbegyndes.
Indtagelse	FREMKALD IKKE OPKASTNING. Søg straks læge. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Kemisk betinget lungebetændelse kan opstå, hvis produktet kommer i lungerne ved indtagelse eller opkastning. Lægerne skal træffe en beslutning om mulig gastrisk skylning.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Affedter huden, hvilket kan medføre revnedannelse og evt. eksem. Risiko for kemisk betinget lungebetændelse ved aspiration. Indånding af dampe kan virke irriterende på luftvejene.
Forsinkede symptomer og virkninger	Advarsel! Dette produkt er sundhedsfarligt. Produktet kan være aspireret og forårsage kemisk lungebetændelse, som kan være dødelig.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Medicinsk behandling	Behandles symptomatisk.
Medicinsk overvågning for forsinkede effekter	Svækkelse af centralnervesystemet, herunder narkotiske virkninger som døsighed, narkose, reduceret opmærksomhed, svigtende reflekser, svigtende koordinering og vertigo.
Anden information	FREMKALD IKKE OPKASTNING! Indbrud i lungerne efter indtagelse eller opkastning kan forårsage kemisk pneumonitis.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	Ved brandslukning anvendes skum, kulsyre, pulver eller vandtåge.
Uegnet som brandslukningsmiddel	Der må ikke anvendes vandstråle, da den vil sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Brand- og eksplosionsfare	Meget brandfarlig væske og damp. Fjern alle antændelseskilder, hvis dette kan gøres sikkert. Meget eksplosionsfarligt, hvis dampene udsættes for åben ild.
---------------------------	--

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Personlige værnemidler	Ved utilstrækkelig udluftning anvendes åndedrætsværn. Anvend de påkrævede personlige værnemidler.
Brandslukningsprocedurer	Beholdere i nærheden af brand flyttes straks eller køles med vand. Undgå stærk vandstråle direkte mod brandstedet, da det vil sprede ilden. Vær opmærksom på faren for genantændelse og eksplosion.
Anden information	Dampe er tungere end luft og vil derfor brede sig langs gulvet og i bunden af beholdere. Dampe kan antændes af en gnist, en varm flade eller en glød.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer	Rygning og brug af åben ild og andre antændelseskilder forbudt. Ventiler godt. Brug egnet åndedrætsværn ved utilstrækkelig ventilation. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet.
--	---

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger	Undgå udledning til kloak, jord og vandmiljø. Dæm op for spild med sand, jord eller andet egnet absorberende materiale. Ved større udslip til afløb/vandmiljø underrettes lokale myndigheder.
-----------------------------------	---

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Oprensning	Opsuges med vermikulit, tørt sand eller jord og anbringes i beholdere. Større spild dækkes med skum.
Anden information	Fjern enhver antændelseskilde, vær opmærksom på eksplosionsfaren.

6.4. Henvisning til andre punkter

Andre anvisninger	Vedrørende bortskaffelse, se punkt 13. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
-------------------	---

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering	Brandfarligt/brændbart. Holdes adskilt fra oxidationsmidler, varme og flammer. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet.
------------	--

Beskyttelsesforanstaltninger

Foranstaltninger til at forhindre brand	Opbevares på et godt ventileret sted. Opbevares køligt.
Foranstaltninger til hindring af aerosol-og støvdannelse	Sørg for god ventilation.
Foranstaltninger til at beskytte miljøet	Udslip til afløb skal forhindres.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevaring	Opbevares i tætlukket originalemballage og på et godt ventileret sted. Opbevares ved temperaturer under 50°C. Opbevares som brandfarlig væske.
Forhold der skal undgås	Holdes væk fra varme, gnister og åben ild.

Betingelser for sikker opbevaring

Tekniske foranstaltninger og opbevaringsforhold	Elektrisk udstyr skal være gnistsikret, såfremt der er risiko for eksplosion.
Samlagingshenvisninger	Brandfarlige væsker opbevares adskilt fra brandfarlig gas og meget brandfarlige

Yderligere oplysninger om opbevaringsforhold

materialer. Brandfareklasse: 1

Større mængder og lagerbeholdninger skal opbevares ifølge Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for opbevaring af brandfarlige væsker.

7.3. Særlige anvendelser

Specifik(ke) anvendelse(r)

Identificerede anvendelser for dette produkt er beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Komponentnavn	Identifikation	Værdi	Norm år
Alkylat	CAS-nr.: 68527-27-5, 664741-64-6	Oprindelsesland: SE 8 t. grænseværdi: 200 ppm 8 t. grænseværdi: 900 mg/ m ³ Begræns kort tid værdi Værdi: 300 ppm Begræns kort tid værdi Værdi: 1400 mg/m ³ Kilde: AFS 2015:7 Bemærkninger: Alkylate bensin Oprindelsesland: DK 8 t. grænseværdi: 300 ppm Bemærkninger: Provisional. Oprindelsesland: FI 8 t. grænseværdi: 500 mg/ m ³ Oprindelsesland: DE 8 t. grænseværdi: 200 mg/ m ³ Bemærkninger: TRGS	
n-Butan	CAS-nr.: 106-97-8	Oprindelsesland: DK 8 t. grænseværdi: 500 ppm 8 t. grænseværdi: 1200 mg/ m ³ Begræns kort tid værdi Værdi: 1000 ppm Begræns kort tid værdi Værdi: 2400 mg/m ³ Begræns kort tid værdi Vurderingsperiode: 15 min	
Isopentan	CAS-nr.: 78-78-4	Oprindelsesland: EU 8 t. grænseværdi: 1000 ppm 8 t. grænseværdi: 3000 mg/ m ³ Oprindelsesland: DK 8 t. grænseværdi: 500 ppm 8 t. grænseværdi: 1500 mg/ m ³	

Toluen	CAS-nr.: 108-88-3	Begræns kort tid værdi
		Værdi: 1000 ppm
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 3000 mg/m ³
		Begræns kort tid værdi
		Vurderingsperiode: 15 min
		Oprindelsesland: EU
		8 t. grænseværdi: 192 mg/m ³
		8 t. grænseværdi: 50 ppm
		Begræns kort tid værdi
Benzen	CAS-nr.: 71-43-2	Værdi: 384 mg/m ³
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 100 ppm
		Begræns kort tid værdi
		Vurderingsperiode: 15 min
		Oprindelsesland: DK
		8 t. grænseværdi: 25 ppm
		8 t. grænseværdi: 94 mg/m ³
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 50 ppm
n-Hexan	CAS-nr.: 110-54-3	Begræns kort tid værdi
		Værdi: 188 mg/m ³
		Oprindelsesland: EU
		8 t. grænseværdi: 3.25 mg/m ³
		8 t. grænseværdi: 1 ppm
		Exposure Limit Letter
		Bogstavkoder: H
		Kilde: 2004/37/EG
		Oprindelsesland: Danmark
		8 t. grænseværdi: 0.5 ppm
Petroleum		8 t. grænseværdi: 1.6 mg/m ³
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 1.0 ppm
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 3.2 mg/m ³
		Oprindelsesland: EU
		8 t. grænseværdi: 72 mg/m ³
		8 t. grænseværdi: 20 ppm
		Kilde: 2006/15/EG
		Oprindelsesland: DK
		8 t. grænseværdi: 90 mg/m ³
		8 t. grænseværdi: 25 ppm
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 180 mg/m ³
		Begræns kort tid værdi
		Værdi: 50 ppm
		Exposure Limit Letter
		Bogstavkoder: V
		Kilde: AFS 2015:7
		Oprindelsesland: DK
		8 t. grænseværdi: 300 ppm

Bemærkninger: Provisional.

Petroleum, industrial octan
typ

Oprindelsesland: DK

8 t. grænseværdi: 200 ppm

8 t. grænseværdi: 1050 mg/
m³

Begræns kort tid værdi

Værdi: 400 ppm

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Begræns kort tid værdi

Værdi: 2100 mg/m³

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Bemærkninger: n-nonan

CAS 111.84-2

Oprindelsesland: DK

8 t. grænseværdi: 45 ppm

8 t. grænseværdi: 250 mg/
m³

Begræns kort tid værdi

Værdi: 90 ppm

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Begræns kort tid værdi

Værdi: 500 mg/m³

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Bemærkninger: n-decan

CAS 124-18-5

Oprindelsesland: DK

8 t. grænseværdi: 65 ppm

8 t. grænseværdi: 350 mg/
m³

Begræns kort tid værdi

Værdi: 130 ppm

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Begræns kort tid værdi

Værdi: 700 mg/m³

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Bemærkninger: decan

isomer CAS 34464-38-5

Oprindelsesland: DK

8 t. grænseværdi: 200 ppm

8 t. grænseværdi: 820 mg/
m³

Begræns kort tid værdi

Værdi: 400 ppm

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Begræns kort tid værdi

Værdi: 1640 mg/m³

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Bemærkninger: n-heptan

CAS 142-82-5

Oprindelsesland: DK

8 t. grænseværdi: 200 ppm

8 t. grænseværdi: 935 mg/
m³

Begræns kort tid værdi

Værdi: 400 ppm

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Begræns kort tid værdi

Værdi: 1870 mg/m³

Begræns kort tid værdi

Vurderingsperiode: 15 min

Bemærkninger: n-octan

CAS 111-65-9

Oprindelsesland: EU

8 t. grænseværdi: 500 ppm

8 t. grænseværdi: 2085 mg/
m³

Bemærkninger: n-heptan

CAS 142-82-5

Anden information om grænseværdier

Forbrændingsgrænser for olie er gældende for både alkylat og isomerat.

DNEL / PNEC

Komponent	Alkylat
DNEL	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Akut indånding (systemisk) Værdi: 1300 mg/m³ Bemærkninger: 15 min Bemærkning: 68527-27-5 Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Akut indånding (lokal) Værdi: 1100 mg/m³ Bemærkninger: 15 min Bemærkning: 68527-27-5 Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Langsigtet, indånding (lokal) Værdi: 840 mg/m³ Bemærkninger: 8 h Bemærkning: 68527-27-5 Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Akut indånding (systemisk) Værdi: 1200 mg/m³ Bemærkninger: 15 min Bemærkning: 68527-27-5

Komponent	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Akut indånding (lokal) Værdi: 640 mg/m³ Bemærkninger: 15 min Bemærkning: 68527-27-5
	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Langsigtet, indånding (lokal) Værdi: 180 mg/m³ Bemærkninger: 24 h Bemærkning: 68527-27-5
DNEL	Isomerat
Komponent	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Akut indånding (systemisk) Værdi: 1300 mg/m³ Bemærkninger: 15 min
	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Akut indånding (lokal) Værdi: 1100 mg/m³ Bemærkninger: 15 min
Komponent	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Langsigtet, indånding (lokal) Værdi: 840 mg/m³ Bemærkninger: 8 h
	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Akut indånding (systemisk) Værdi: 1200 mg/m³ Bemærkninger: 15 min
Komponent	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Akut indånding (lokal) Værdi: 640 mg/m³ Bemærkninger: 15 min
	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Langsigtet, indånding (systemisk) Værdi: 180 mg/m³ Bemærkninger: (24 h)
DNEL	Isopentan
Komponent	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Langsigtet, dermal (systemisk) Værdi: 432 mg/kg bw/day
	Gruppe: Forbruger Eksponeringsvej: Langsigtet, dermal (systemisk) Værdi: 214 mg/kg bw/day
Komponent	Gruppe: Professionel Eksponeringsvej: Langsigtet, indånding (systemisk) Værdi: 3000 mg/m³

PNEC

Gruppe: Forbruger**Eksponeringsvej:** Langsigtet, indånding (systemisk)**Værdi:** 643 mg/m³**Eksponeringsvej:** Langsigtet, oral (systemisk)**Værdi:** 214 mg/kg bw/day**Værdi:** 1296 mg/kg bw/day**Bemærkning:** NOAEL**Værdi:** 1070 mg/kg bw/day**Bemærkning:** NOAEL**Værdi:** 9000 mg/m³**Bemærkning:** NOAEC**Værdi:** 3215 mg/m³**Bemærkning:** NOAEC**Værdi:** 1070 mg/kg bw/day**Bemærkning:** NOAEL DNELs are derived from the Indicative Occupational Exposure Limit (IOEL) for Pentane, Isopentane, and Neopentane**Eksponeringsvej:** Ferskvand**Bemærkninger:** 2.6×10^{-6} mg/l**Eksponeringsvej:** Saltvand**Værdi:** 0.0000055 µg/l**Bemærkninger:** 5.5×10^{-9} mg/l**Eksponeringsvej:** Ferskvandssedimenter**Værdi:** 0.0036 µg/l**Bemærkninger:** 3.6×10^{-6} mg/kg**Eksponeringsvej:** Saltvandssedimenter**Bemærkninger:** 6.7×10^{-9} mg/l**Eksponeringsvej:** Jord**Bemærkninger:** 1.6×10^{-8} mg/kg**Bemærkning:** Natural**Eksponeringsvej:** Jord**Bemærkninger:** 3.5×10^{-8} mg/kg**Bemærkning:** Agricultural.**Eksponeringsvej:** Vand**Bemærkninger:** 1.3×10^{-6} mg/l**Eksponeringsvej:** Luft**Bemærkninger:** 9.2×10^{-5} mg/m³**Bemærkning:** PNEC for isopentane has been derived using the HC5 statistical extrapolation method and the target lipid model.

8.2. Eksponeringskontrol

Sikkerhedsskilte

Beskyttelsesforanstaltninger til at forhindre eksponering

Egnede tekniske kontroller	Håndter ikke nær mad og drikke. Sørg for adgang til håndvask med tilhørende sæbe, renscreme og fed creme. Grænseværdier skal overholdes, og risikoen for indånding af dampe og tåge skal gøres mindst mulig.
Tekniske foranstaltninger til at forhindre eksponering	Sørg for tilstrækkelig rumventilation og lokal udsugning.

Beskyttelse af øjne / ansigt

Yderligere øjenbeskyttelse foranstaltninger	Kontaktlinser må ikke anvendes ved arbejde med kemikaliet!
Øjenværn kommentarer	Brug godkendt øjenværn ved risiko for stænk i øjnene.

Beskyttelse af hænder

Egnede materialer	Nitrilgummi.
Nødvendige egenskaber til håndbeskyttelse	Skyddsklass: 6 EN 374. EN 420
Gennembrudstid	Værdi: > 8 time(r)
Tykkelse af handskemateriale	Værdi: ≥ 0.4 mm
Håndbeskyttelse kommentar	Beskyttelseshandsker skal anvendes ved risiko for direkte kontakt eller stænk. Væsken kan trænge gennem handskerne. Skift derfor hyppigt handsker.

Beskyttelse af hud

Passende beskyttelsesbeklædning	Brug egnet beskyttelsestøj ved risiko for hudkontakt.
Yderligere hud beskyttelsesforanstaltninger	Vask straks med sæbe og vand, hvis huden bliver tilsmudset.
Hudbeskyttelse kommentar	Fjern tilsmudset tøj og vask huden grundigt med vand og sæbe, når arbejdet er færdigt. Bemærk, at forurenede tøj kan udgøre en risiko for brand og / eller eksplosion. Personlige værnemidler skal opbevares adskilt fra andet tøj.

Åndedrætsværn

Åndedrætsværn er nødvendigt ved	Under normale anvendelsesforhold er åndedrætsbeskyttelse ikke nødvendig.
Opgaver der kræver åndedrætsværn	Åndedrætsværn skal benyttes, hvis luftforureningen overstiger grænseværdien.
Anbefalt udstyrstype	Brug åndedrætsværn med gasfilter, type AX.
Yderligere åndedrætsværn foranstaltninger	Al håndtering skal foregå med god ventilation.

Åndedrætsværn kommentar	Filter med halvmaske. Filterudstyr kan bruges i maksimalt 2 timer pr. Gang.
-------------------------	---

Hygiejne / miljø

Særlige hygiejniske foranstaltninger	Fjern straks ikke-vandtæt tøj, som er blevet vådt. RYGNING FORBUDT I ARBEJDSOMRÅDET!
--------------------------------------	---

Passende miljøforanstaltninger eksponeringskontrol

Begrænsning af eksponering af miljøet	Udslip til afløb bør undgås. Større spild og lækager anmeldes til lokale myndigheder.
Miljømæssige eksponeringskontrol bemærkning	VOC.

Eksponeringskontrol

Foranstaltninger privat brug af kemikalier	Dette produkt må ikke anvendes under dårlige udluftningsforhold. Fjern tilsmudset tøj og vask huden grundigt med vand og sæbe, når arbejdet er færdigt. Omhyggelig personlig hygiejne er nødvendig. Vask hænder og tilsmudsede områder med vand og sæbe, inden arbejdsstedet forlades. Opbevaring af tobak, mad og drikkevarer i arbejdslokaler eller områder, hvor produktet anvendes, er forbudt.
--	--

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform	Farvet væske.
Farve	Gulbrun.
Lugt	Petroleum.
pH	Status: I leveringstilstand Bemærkninger: Ikke relevant. Status: I vandig opløsning Bemærkninger: Ikke relevant.
Smeltepunkt / smeltepunktinterval	Bemærkninger: Ikke relevant.
Kogepunkt/kogepunktinterval	Værdi: 30 -205 °C Metode: EN ISO 3405 Værdi: 75 °C Metode: NFPA®30 (USA)
Flammepunkt	Værdi: < 0 °C
Fordampningshastighed	Værdi: > 1000 Metode: BuAc=100
Nedre eksplosionsgrænse med måleenhed	Værdi: 1 vol%
Øvre eksplosionsgrænse med måleenhed	Værdi: 8 vol%
Damptryk	Værdi: 55 - 65 kPa

	Metode: EN 13016-1 Temperatur: = 37.8 °C
Dampmassefylde	Værdi: > 1 Referencegas: Luft.
Relativ massefylde	Værdi: 690 - 720 kg/m ³ Metode: EN ISO 12185
Opløselighed	Bemærkninger: Letopløseligt i: Carbonhydrider. Bemærkninger: Opløselighed: > 1 - 6 mg/l
Fordelingskoefficient: n-octanol/vand	Værdi: 4,3 - 4,8 Bemærkninger: Beregnet værdi for blanding.
Selvantændelsestemperatur	Værdi: > 300 °C
Viskositet	Værdi: < 1 mm ² /s Temperatur: = 40 °C

9.2. Andre oplysninger

Fysisk farer

Brandfarlige væsker	Klassificering: H224 Yderst brandfarlig væske og damp.
Ledningsevne	Værdi: < 0.0002 µS/m Metode: EN 15938 Bemærkninger: (200 pS/m) Temperatur: = 20 °C
Gasgruppe	Bemærkninger: IIA.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Der er ingen kendt reaktivetsrisiko i forbindelse med dette produkt.
-------------	--

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalet brug.
------------	---

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Risiko for farlige reaktioner	Indeholder en flygtig komponent. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.
-------------------------------	--

10.4. Forhold der skal undgås

Forhold der skal undgås	Undgå varme, flammer og antændelseskilder.
-------------------------	--

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer som skal undgås	Undgå kontakt med oxiderende stoffer.
----------------------------	---------------------------------------

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter	Ingen ved normale forhold.
-------------------------------	----------------------------

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Toksikologisk information

Komponent	Alkylat
Akut giftighed	Type toksicitet: Akut Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Oral Metode: OECD 401 Værdi: > 5000 mg/kg Forsøgsdyrsart: rotte Bemærkninger: 68527-27-5
	Type toksicitet: Akut Effect Tested: LC50 Eksponeringsvej: Indånding. Metode: OECD 403 Værdi: > 5610 mg/m ³ Forsøgsdyrsart: rotte Bemærkninger: 68527-27-5
	Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Dermal Metode: OECD 402 Værdi: > 2000 mg/kg bw Forsøgsdyrsart: Kanin Bemærkninger: 68527-27-5
	Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Oral Værdi: > 5000 mg/kg Forsøgsdyrsart: rotte Bemærkninger: 64741-64-6
	Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Dermal Værdi: > 2000 mg/kg Forsøgsdyrsart: Kanin Bemærkninger: 64741-64-6
	Effect Tested: LC50 Eksponeringsvej: Indånding. Værdi: > 5.2 mg/l Forsøgsdyrsart: rotte Test henvisning: 4 hr Bemærkninger: 64741-64-6
Komponent	Isomerat
Akut giftighed	Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Oral Metode: OECD 401 Værdi: > 5000 mg/kg

	Forsøgsdyrsart: rotte Effect Tested: LD50 Eksponeringsvej: Dermal Metode: OECD 402 Værdi: > 5000 mg/kg Forsøgsdyrsart: Kanin Effect Tested: LC50 Eksponeringsvej: Indånding. Metode: OECD TG 403 Værdi: > 5610 mg/m ³ Forsøgsdyrsart: rotte
Komponent	n-Butan
Akut giftighed	Effect Tested: LC50 Eksponeringsvej: Indånding. Metode: Beräknat. Værdi: > 20 mg/l
Komponent	Isopentan
Akut giftighed	Type toksicitet: Akut Eksponeringsvej: Oral Metode: Read-across: n-pentane. Værdi: > 2000 mg/kg Forsøgsdyrsart: Rat Type toksicitet: Akut Eksponeringsvej: Oral Metode: Read-across: cyclopentane. Værdi: > 5000 mg/kg Forsøgsdyrsart: Rat Type toksicitet: Akut Eksponeringsvej: Indånding. Metode: Read-across: cyclopentane. Værdi: > 25.3 mg/l Forsøgsdyrsart: Rat Type toksicitet: Subkronisk Effect Tested: NOEC Eksponeringsvej: Indånding. Værdi: > 2220 ppm Forsøgsdyrsart: Rat Bemærkninger: Organ. Type toksicitet: Kronisk Effect Tested: NOEC Eksponeringsvej: Indånding. Værdi: > 6646 ppm Forsøgsdyrsart: Rat Bemærkninger: Neurologisk.

Andre oplysninger om sundhedsfare

Komponent	Alkylat
Hudætsning / irritation, testresultat.	Toksicitet typen: Hudætsning Metode: OECD 404 Evalueringsresultat: Langvarig kontakt kan medføre rødme, irritation og revnedannelse. 64741-64-6 Bemærkninger: Irriterer åndedrætsorganerne. Kemikaliet virker lokalirriterende på slimhinderne og kan evt. medføre mavebesvær ved indtagelse. 68527-27-5
Hudætsning / hudirritation, andre oplysninger	Irriterer huden. Gas/dampe kan irritere luftvejene/lungerne. Væsken virker lokalirriterende på slimhinderne og kan evt. give mavebesvær ved indtagelse.
Indånding	I høje koncentrationer virker dampe sløvende og kan medføre hovedpine, træthed, svimmelhed og kvalme.
Hudkontakt	Produktet virker affedtende på huden. Gentagen eller langvarig kontakt medfører udtørring.
Indtagelse	Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse.
Kimcellemutagenicitet	Bemærkninger: Indeholder <0,1% benzen. Produktet behøver ikke klassificeres som kræftfremkaldende, mutagen eller reproduktionstoksisk (CMR) på grund af lave koncentrationer af komponenter, der er mistænkt eller kendt som CMR.
Kræftfremkaldende	Bemærkninger: Indeholder <0,1% benzen og er derfor ikke klassificeret som kræftfremkaldende.
Reproduktionstoksicitet	Bemærkninger: Indeholder <0,1% benzen. Produktet behøver ikke klassificeres som kræftfremkaldende, mutagen eller reproduktionstoksisk (CMR) på grund af lave koncentrationer af komponenter, der er mistænkt eller kendt som CMR.
Komponent	Alkylat
Specifikke målorganer for SE testresultater	Toksicitet typen: Akut Specifik virkning: Svækkelse af centralnervesystemet, herunder narkotiske virkninger som dødsghed, narkose, reduceret opmærksomhed, svigtende reflekser, svigtende koordinering og vertigo. Toksicitet typen: Kronisk Evalueringsresultat: På basis af tilgængelige data er klassificeringskriterierne ikke opfyldt. Test henvisning: OECD 410 OECD 412 OECD 453 EPA OPPTS 870.3465
Vurdering specifikt målorgan SE, klassifikation	Svækkelse af centralnervesystemet, herunder narkotiske virkninger som dødsghed, narkose, reduceret opmærksomhed, svigtende reflekser, svigtende koordinering og vertigo.
Komponent	Alkylat
Aspirationsfare, testresultater	Bemærkninger: Lungebetændelse kan opstå hvis opkastning resulterer i, at opløsningsmidler kommer ned i lungerne. Fremkald IKKE opkastning, hvis indtaget materiale er opløst i petroleumsbaseret opløsningsmiddel. Der er risiko for aspiration og udvikling af kemisk betinget lungebetændelse. Indtagelse af selv små mængder kan være dødelig.
Aspirationsfare kulbrinte indhold, kommentarer	Indtagelse vil kunne medføre kraftig irritation af mund, spiserør og mave-tarmkanal. H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
Aspirationsfare, kommentarer	Risiko for kemisk betinget lungebetændelse ved aspiration.

Symptomer for eksponering

I tilfælde af indtagelse	Indtagelse vil kunne medføre kraftig irritation af mund, spiserør og mave-tarmkanal. Lungebetændelse kan opstå hvis opkastning resulterer i, at opløsningsmidler kommer ned i lungerne.
I tilfælde af kontakt med huden	Affedtning og udtørring af huden.
I tilfælde af indånding	Indånding af olietåge eller dampe, som dannes ved opvarmning af produktet, irriterer luftvejene og medfører hoste.
Anden information	Organiske opløsningsmidler kan ved massiv udsættelse påvirke centralnervesystemet og medføre svimmelhed og beruselse, og ved meget høje koncentrationer bevidstløshed og død.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Akut akvatisk, fisk	Værdi: > 100 mg/l Testvarighed: 96h Art: Danio rerio Metode: OECD TG no. 203 (2004) Test henvisning: Test report 046/13. Bemærkninger: LL50.Resultater for blandingen.
Komponent	Isopentan
Akut akvatisk, fisk	Toksicitet typen: Akut Værdi: 34.05 mg/l Effektiv dosiskoncentration : LL50 Eksponeringsstid: 96 time(r) Metode: QSAR Toksicitet typen: Akut Værdi: 4.26 mg/l Effektiv dosiskoncentration : LC50 Eksponeringsstid: 96 time(r) Metode: Study. Toksicitet typen: Kronisk Værdi: 7.618 mg/l Eksponeringsstid: 28 dag(er) Metode: NOELR QSAR.
Akut akvatisk, alge	Værdi: > 100 mg/l Testvarighed: 72h Art: Raphidocetes subcapitata Metode: OECD TG no. 202 Test henvisning: Test report 182/06. Bemærkninger: EL50. Resultater for blandingen.
Komponent	Isopentan
Akut akvatisk, alge	Værdi: 5.2 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 96 time(r) Art: green algae

	Metode: QSAR. Værdi: 10.7 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Growth rate.) Read across. Værdi: 7.51 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Biomass.) Read across. Værdi: 1.26 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Biomass.) Read across. Værdi: 7.51 mg/l Effektiv dosiskoncentration : NOEC Eksponeringsstid: 72 time(r) Art: Scenedesmus capricornutum Metode: (Growth rate.) Read across. Bemærkninger: Based on key study. The toxicity of 2-methylbutane to algae has been read across within the category from n-pentane.: EC 50 growth rate = 10.7 mg/l, and NOEC growth rate = 2.04 mg/L.
Akut akvatisk, dafnie	Værdi: > 1000 mg/l Testvarighed: 48h Art: Daphnia Magna Metode: OECD Tg no. 201 Test henvisning: Test report 31/04. Bemærkninger: EL50. Data gælder for blandingen.
Komponent	Isopentan
Akut akvatisk, dafnie	Toksicitet typen: Akut Værdi: 2.3 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 48 time(r) Metode: Study. Toksicitet typen: Akut Værdi: 4.2 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EC50 Eksponeringsstid: 48 time(r) Metode: Study. Toksicitet typen: Akut Værdi: 59.44 mg/l Effektiv dosiskoncentration : EL50 Eksponeringsstid: 48 time(r) Metode: QSAR.

Komponent	Toksicitet typen: Kronisk Værdi: 13.29 mg/l Eksponeringsstid: 21 dag(er) Metode: NOELR QSAR.
	Alkylat
Toksicitet for bakterier	Værdi: > 15.41 mg/l Effektiv dosiskoncentration : LL50 Eksponeringsstid: 72 time(r) Art: Tetrahymena pyriformis Metode: QSAR Petrotox Bemærkninger: 64741-64-6

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Kemisk iltforbrug (COD)	Bemærkninger: Ukendt.
Biologisk iltforbrug (BOD)	Bemærkninger: Ukendt.
Persistens og nedbrydelighed	Flygtige stoffer nedbrydes i atmosfæren i løbet af få dage. Produktet nedbrydes fuldstændigt ved fotokemisk oxidation. Produktet er ikke påvist nedbrydeligt under anaerobe (iltfrie) forhold.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulationspotentiale	Bioakkumulering anses for at være uden betydning på grund af produktets lave vandopløselighed.
Biokoncentrationsfaktor (BCF)	Værdi: 4,3 - 4,8 Metode: Log Kow Bemærkninger: Beregnet værdi for blanding.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet indeholder flygtige organiske forbindelser (VOC), som fordamper let fra alle overflader. Produktet er uopløseligt i vand og vil spredes på vandoverfladen.
-----------	--

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT-vurdering resultater	Ikke klassificeret som PBT/vPvB under de nuværende EU-kriterier.
--------------------------	--

12.6. Andre negative virkninger

Andre negative virkninger / Bemærkninger	Vandfareklassifikation : 2 (WGK).
--	-----------------------------------

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Foreskriv passende metoder til bortskaffelse	Sørg for at beholdere er tomme før deponering (eksplosionsfare). Ventiler til det fri. Bortskaffes til godkendt affaldsdeponeringssted i overensstemmelse med de lokale affaldsmyndigheder.
EAK-kode nr.	EAK-kode nr.: 130702 Benzin Klassificeret som farligt affald: Ja

EWL Emballage	EAK-kode nr.: 150110 Emballage, som indeholder rester af eller er forurenet med farlige stoffer Klassificeret som farligt affald: Ja
EU forordninger	2008/98/EG
Anden information	Bortskaffes til godkendt affaldsdeponeringssted i overensstemmelse med de lokale affaldsmyndigheder. Emballagen skal være tom (dryptør).

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer

ADR / RID / ADN	1203
IMDG	1203
ICAO / IATA	1203

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse

ADR / RID / ADN	BENZIN
IMDG	PETROL
ICAO / IATA	PETROL

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	3
IMDG	3
ICAO / IATA	3

14.4. Emballagegruppe

ADR / RID / ADN	II
IMDG	II
ICAO / IATA	II

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

ADR/RID – Andre oplysninger

ADR Andre relevante oplysninger	(D/E)
Farenr.	33
RID Andre relevante oplysninger	(D/E)

IMDG/ICAO/IATA Andre oplysninger

IMDG Andre relevante oplysninger	-18 C, c.c.
EmS	F-E, S-E

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Henvisninger (love / forskrifter)	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med ændringer. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 med ændringer. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98 / EF af 19. november 2008 om affald og ophævelse af visse direktiver. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 507 af 17. maj 2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med ændringer. At-Vejledning C.0.1 August 2007: Grænseværdier for stoffer og materialer.
-----------------------------------	--

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Kemikaliesikkerhedsvurdering er gennemført	Ja
Kommentarer til eksponeringsscenarier	Relevant information fra komponents eksponeringsscenarier er indarbejdet i afsnit 4 - 13 i dette sikkerhedsdatablad.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Leverandørens anmærkninger	Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på oplysninger i vores besiddelse på datoen for udarbejdelsen og er givet under forudsætning af, at produktet anvendes under de angivne forhold og i overensstemmelse med anvendelsesmåden specificeret på emballagen eller i relevant teknisk litteratur. Enhver anden brug af produktet, evt. i kombination med andre produkter eller processer, sker på brugerens eget ansvar.
Liste over relevante H-sætninger (afsnit 2 og 3).	H220 Yderst brandfarlig gas. H224 Yderst brandfarlig væske og damp. H225 Meget brandfarlig væske og damp. H280 Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning. H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene. H315 Forårsager hudirritation. H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed. H361d Mistænkes for at skade det ufødte barn. H373 Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger. H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger. H413 Kan forårsage langvarige skadelige virkninger for vandlevende organismer.

Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 1 Asp. tox. 1 Skin Irrit. 2 STOT SE 3 Aquatic Chronic 4 H224 H304 H315 H336 H413
Referencer til den vigtigste faglitteratur og de vigtigste datakilder	Test report 31/04. Aspen 4T, Daphnia magna immobilisation test. Toxicon AB (2004). Test report 182/06. Toxicity testing of Aspen 4T, Algae growth inhibition test. Toxicon AB (2007). Test report 07-25. Evaluation of the aerobic biodegradability of organic compounds 182/06 (Aspen 4T). AnoxKaldnes AB (2007). Test report 046/13. Aspen 4. Fish, acute toxicity test. Toxicon AB (2013). Examination essay. Diffusion of alkylate petrol during discharge in the environment. Gunilla Henriksson, Annalena Tåmt (2004). Kemiska Ämnen. Prevent AB (2013).
Informationer der er tilføjet, slettet eller ændret	Ændring i afsnit: 1-15. Indarbejdelse af eksponeringsscenariooplysninger (afsnit 4-13). Opdatering af oplysninger vedrørende blandingskomponenter (Sektion 3). Ændringer relateret til nye regler.
Version	2
Udarbejdet af	Lantmännen Aspen AB
Bemærkninger	Erstatter version 5 fra 2016.12.28
URL for tekniske data	http://www.aspen.se